

Аспірант кафедри цивільного та господарського права

Петренко Михайло Анатолійович

Тел.: 0635020132

Електронна пошта: m.petrenko@nubip.edu.ua

Зарахування до аспірантури: Наказ № 2110 «С» від 30.09.2025 р.

Термін навчання: 30.09.2025 – 30.09.2029 р.р.

Форма навчання: Денна

Тема дисертаційної роботи: "Застава майнових прав інтелектуальної власності в Україні" Протокол № 4 від 19 жовтня 2025 р.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного та господарського права **Світличний Олександр Петрович.**

Освіта:

У 2022 році закінчив Національний університет «Києво-Могилянська академія». Ступінь вищої освіти - «Бакалавр», спеціальність - «Право».

У 2024 році закінчив Національний університет «Києво-Могилянська академія». Ступінь вищої освіти - «Магістр», спеціальність - «Право».

Актуальність дослідження:

В умовах інтеграції України у світову економіку, де нематеріальні активи трансформуються на повноцінний об'єкт цивільного обороту, виникає нагальна потреба у формуванні належних правових механізмів для їх ефективного залучення у цивільні відносини, зокрема через інститут застави. Однак активізація використання прав інтелектуальної власності як предмета забезпечення значно випереджає розвиток спеціального законодавства.

Спостерігається суттєва розбалансованість та відсутність системної гармонізації між правовими інститутами, що регулюють обіг прав інтелектуальної власності, та нормами, що визначають порядок виникнення та реалізації забезпечувальних обтяжень. Чинне заставне право, зокрема норми Цивільного кодексу України та Закону України «Про заставу», історично орієнтоване переважно на матеріальні об'єкти і не містить спеціальних положень, адаптованих до нематеріальної природи прав інтелектуальної власності.

Ця доктринальна неузгодженість породжує ряд теоретичних та практичних питань на всіх етапах реалізації заставних правовідносин, зокрема:

1. Необхідність подальшого уточнення вичерпного переліку та критеріїв ідентифікації видів майнових прав ІВ, які можуть бути самостійним предметом застави, включаючи можливість застави майбутніх прав (на які подано заявку) та прав, що виникають у ліцензіата на підставі різних видів ліцензійних договорів, а також розвитку їх чіткої класифікації в межах заставного законодавства.

2. Пошук оптимальних доктринальних підходів та побудови моделей нормативного регулювання порядку розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, що вже перебувають у заставі, зокрема надання ліцензій на такі майнові права, з урахуванням необхідності збалансування механізмів захисту прав кредитора та інтересів заставодавця у використанні прав інтелектуальної власності в межах його звичайної господарської діяльності.
3. Визначення особливостей порядку здійснення реєстраційних дій уповноваженими органами (в першу чергу, Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій) стосовно об'єктів інтелектуальної власності, що перебувають у заставі.
4. Потреба у подальшій деталізації механізмів примусового звернення стягнення на такий специфічний актив. Це зумовлює необхідність розробки конкретних пропозицій щодо більш повного врахування специфіки інтелектуальної власності у нормах Закону України «Про виконавче провадження» та відповідних інструкціях, що опосередковують процес стягнення та набуття розпорядження майновими правами інтелектуальної власності новим власником.

Відтак, існує нагальна потреба в удосконаленні та узгодженні норм Цивільного кодексу України, Закону України «Про заставу» та спеціальних нормативно-правових актів, що використовуються на різних етапах застави майнових прав інтелектуальної власності. Відсутність належного законодавчого забезпечення ускладнює обіг прав ІВ як високоліквідного активу. Вищевикладене спонукає до пошуку нових моделей правового регулювання у сфері застави майнових прав інтелектуальної власності й обумовлює актуальність обраного дисертаційного дослідження.

Перелік публікацій:

—